

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—
POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO, MJESEČNO
K 1'20. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -
:: TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. ::

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. II.

ŠIBENIK, 24. KOLOVOZA 1914.

BR. 77

Gvozden obruč stiska Francusku. Poraz Rusa. - Uplitanje Japana. - Svjetski rat. SUDBINA „ZENTE“.

Njemačka i Japan.

Prekinuti diplomatski odnosi.
BERLIN, 23. kolovoza. Wolffov dopisni ured javlja; Na ultimatum Japana, neka bi Njemačka prepustila Japanu kinešku luku Kiautschau i neka bi njemačko ratno brodovlje ostavilo kineške i japanske vode, dana je danas prije podne ovdješnjem japanskom poslaniku ustmena izjava, da njemačka vlada na zahtjeve Japana nema nikakova odgovora, nego se nalazi prinukom, da opozove svoga poslanika iz Tokia, i da japanskom diplomatskom poslovau u Berlinu izruči putnicu.

„Zenta“.

BEČ, 23. kolovoza. C. k. Dopisni Ured javlja: Prama vijesti sa Cetinja, spasilo bi se bilo na crnogorsko tlo sa krstaša „Zente“, koji bi bio potonuo u boju sa francuskom flotom dne 16. o. m., 14 štopskih osoba i 170 momčadi, među njima 50 ranjenika. Imena spašenih će se u najskorije doba priopćiti.
Zatim ista crnogorska službena vijest sa Cetinja priopćuje sve vijesti već donesene odstrane štampe o tobožnjim gubitcima austrijske ratne mornarice, koje bi ova bila pretrpjela u pomorskom boju na Jadranu.
Službeno se izjavlja, da je ova zadnja crnogorska vijest iz prsta izsisana.

Prodiranje u Francusku.

Napredovanje.
BERLIN, 23. kolovoza. O napredovanju zapadne naše vojske prama Francuskoj skoro će uslijediti daljna službena priopćenja.

Francuzi uzmiču.

BERLIN, 23. kolovoza. Novi pokušaj Francuza, da prodru u gornju Alzaciju, bio je spriječen uslijed pobjede naših četa u Lotaringiji. Neprijatelj i u gornjoj Alzaciji nalazi se na uzmičanju.

Prama Longwyu.

BERLIN, 23. kolovoza. Wolffov dopisni ured javlja: Veliki generalni štab priopćuje, da je jučer njemačka armada, kojom zapovjeda njemački prijestolonasljednik, sjeverno od Metz prodirala pobjedonosno s obe strane prama francuskoj utvrdi Longwy te naprotiv stojećega neprijatelja potisnula u unutrašnjost.

Luneville-Blumont.

BERLIN, 23. kolovoza. Pobjedonosna naša vojska, pod vodstvom bavarskog prijestolonasljednika, prodire dalje u francuskoj Lotaringiji te je u potjeri za potučenim neprijateljem dostigla liniju Luneville-Blumont. Potjera za neprijateljem nastavlja se.

REVOLUCIJA U RUSIJI.

U Rusiji dolazi do revolucije. Ljudi slobodarski misleći nemogu da trpe rusko ratovanje. U letcima iz tajnih socijalističkih tiskara veli se: „Ili srpska vlada ne postupa zločinški sa Macedoncima... Nije li zloba ruskoga cara njegovo uplićanje na korist „male nesretne Srbije“, onoga istoga cara koji muči Poljsku, Finsku i Židove, i koji se drži naprama Perziji kao pravi razbojnik...“ Manifest poziva radničke mase, da se dignu proti carizmu, a u prvom redu da se rat lokalizira na samu Austriju i Srbiju.
Ustanak u Kavkazu širi se. Ustase srušili su most preko rijeke Aras, koji je jedini željeznički most koji veže Rusiju sa Perzijom. Ruski vojnici bježe s oružjem i s prtljagom na tursko zemljište.
U glavnom mjestu Kavkaza u Baku, koji broji 200.000 stanovnika, i to Tatara, Armena, Perzijanaca i Rusa, odigravaju se strašni ulični bojevi. Revolucionarci su proglasili svoju vladu.

„Goeben“ i „Breslau“ u Carigradu.
Čitamo u bečkim novinama, da je turska vlada službeno obznanila, da je kupila njemačke krstaše „Goeben“ i „Breslau“ za 80 milijona maraka. Krstaši su sretno izmakli englesko-francuskim brodovima te se već nalaze u Carigradu. Kupnju ovih krstaša objavila je turska vlada svim veljavlastima.

Ako je ovo istina, a nemamo razloga sumnjati, onda su „Goeben“ i „Breslau“ svoju ulogu odigrali nenadkrljivo i zavarali neprijatelja tako, da ih je tražio po Jonskom i Jadranskom moru, dočim su oni letili kroz Dardanele.
Engleska vlada dala je ultimatum Turskoj, da razoruža njemačke krstaše „Goeben“ i „Breslau“, jer da je kupnja samo hinjena. Može se smatrati sigurnim, da će Turska odbiti ovaj zahtjev Engleske. Turska će potom morati nastupiti aktivno u ratne događaje, to više što je rusko crnomorsko brodovlje odputovalo u pravcu Bosfora, da silom prodré kroz Bosfor i Dardanele. Turska sakuplja svoju vojsku u Traciji, te je Grčka zatražila razjašnjenje glede toga.
Prama jednoj vijesti, Rumunjska je otvorila Austriji granicu za izvoz žita. Ovim bi se Rumunjska stavila na stranu trojnog saveza. Upletu li se balkanske države, vjerojatno će Turska, Rumunjska i Bugarska s Austrijom, a Grčka sa Srbijom.

Čitav Balkan u vatri.

Engleska vlada dala je ultimatum Turskoj, da razoruža njemačke krstaše „Goeben“ i „Breslau“, jer da je kupnja samo hinjena. Može se smatrati sigurnim, da će Turska odbiti ovaj zahtjev Engleske. Turska će potom morati nastupiti aktivno u ratne događaje, to više što je rusko crnomorsko brodovlje odputovalo u pravcu Bosfora, da silom prodré kroz Bosfor i Dardanele. Turska sakuplja svoju vojsku u Traciji, te je Grčka zatražila razjašnjenje glede toga.
Prama jednoj vijesti, Rumunjska je otvorila Austriji granicu za izvoz žita. Ovim bi se Rumunjska stavila na stranu trojnog saveza. Upletu li se balkanske države, vjerojatno će Turska, Rumunjska i Bugarska s Austrijom, a Grčka sa Srbijom.

Poraz Rusa.

BERLIN, 23 kolovoza. Prvi zbor, koji se nalazi u pokrajini Gumbinneu u istočnoj Pruskoj, poduzeo je dne 20 ov. mj. ponovni juriš na neprijatelja. Rusi, koji su prodirali prama Gumbinnenu, bili su potučeni; 8.000 Rusa bilo je zarobljeno, a 8 ruskih topova postalo je našim ratnim plijenom.
Jedna divizija našeg konjaničtva, koja se borila sa dvije divizije ruske konjice, jučer se povratila k prvom vojnom zboru te dovela sobom 500 zarobljenih Rusa.

O daljnjem držanju naše istočne vojske, obzirom na strateške razloge, mora se štititi.

Poljaci navještaju Rusiji rat.
Privremena poljačka narodna vlada u Varšavi, nakon što je sakupila dovoljan broj dobrovoljačkih četa, navjesticila je Rusiji rat. Veliki dio dobrovoljačkih poljačkih četa, podpunno uređenih, počeo je operirati skupno s austrijskom i s njemačkom vojskom.
Bombardiranje Namura.
BERLIN, 23. kolovoza. Naša vojska u Belgiji napreduje dalje. Pred Namurom od prekjučer večer gruvaju njemački topovi.
Rat za oslobođenje.
Ruski poklisar u Sofiji objelodanio je priopćenje, u kojemu se veli, da Rusija vuče sadanji rat za slobodu Slavena. Bugarska štampa uputila je na to ruskom poklisaru na Poljake i Ukrajince u Rusiji, koji su upravo sadanji rat dočekali oduševljenjem, eđa se oslobode krutog ruskog ropstva pod kojim oni stenju.
Rukopipateljni dokaz bugarska štampa nije mogla da iznese. Borba Rusije nije borba za slobodu i napredak Slavena nego je to borba za ruski imperijalizam. Panstavizam je danas ideja oprječna slobodi i napredku. Ako tko danas traži slobodu, to ju traže, jer trebaju, Poljaci i Ukrajinci Rusije, a teže baš k Austriji kao državi naprednoj. Svjedoči nam o tome i proglaš, što ga donosi rusinski list „Nova Bukovina“, što izlazi u Černovicama, a vlasništvo je ukrajinskoga narodnoga zastupnika Nikolaja pl. Vasilika.
„Rat Austrije proti Rusiji! Izgleda nam, kao da se je cijeli svemir zaustavio na čas u svom gibanju pa da promatra važne, historične događaje. Jer ovdje se vodi boj, u kojem se bori kultura s barbarizmom, sloboda s ropstvom. Vodi se rat među dvije države, od kojih nam je jedna domovina, a druga tamnica. U jednoj nam drži naša nacija napreduje, a u drugoj je predana na milost i nemilost svemu i svakomu i osudjena na nemilosrdnu smrt. Zaštitnik našega naroda, arkangel Mihajlo, pokazuje nam put jasno, kojim moramo udariti, želimo li da dogjeme i mi jednom do bolje budućnosti. Veliki naš narodni pjesnik Taras Ševčenko, čiju nam stogodišnjicu rođenja naša „braća“ Rusi nisu dali ove godine niti proslaviti u Rusiji, veli nam u svojim neumrlim riječima: „Borite se, braćo, i vi ćete ostati pobjednici u boju. Vama će pomoći najjači zaštitnik vaših prava!“ Neka dogje dakle toliko željno iščekivani dan odmazde, neka se osveti neuduzno prolivena krv visoke habsburške kuće, pod čijom vladom jedan mali ograna našega plemena ovako sretno napreduje! Neka dogje dan, kad će Ukrajina osvetiti sva zlodjela, koja su stoljećima na njoj izvajana.“
List nastavlja dalje sjećajući se velikoga, narodnog junaka ukrajinskoga, vel-

Poljaci navještaju Rusiji rat.

Privremena poljačka narodna vlada u Varšavi, nakon što je sakupila dovoljan broj dobrovoljačkih četa, navjesticila je Rusiji rat. Veliki dio dobrovoljačkih poljačkih četa, podpunno uređenih, počeo je operirati skupno s austrijskom i s njemačkom vojskom.

Bombardiranje Namura.

BERLIN, 23. kolovoza. Naša vojska u Belgiji napreduje dalje. Pred Namurom od prekjučer večer gruvaju njemački topovi.

Rat za oslobođenje.

Ruski poklisar u Sofiji objelodanio je priopćenje, u kojemu se veli, da Rusija vuče sadanji rat za slobodu Slavena. Bugarska štampa uputila je na to ruskom poklisaru na Poljake i Ukrajince u Rusiji, koji su upravo sadanji rat dočekali oduševljenjem, eđa se oslobode krutog ruskog ropstva pod kojim oni stenju.

Rukopipateljni dokaz bugarska štampa nije mogla da iznese. Borba Rusije nije borba za slobodu i napredak Slavena nego je to borba za ruski imperijalizam. Panstavizam je danas ideja oprječna slobodi i napredku. Ako tko danas traži slobodu, to ju traže, jer trebaju, Poljaci i Ukrajinci Rusije, a teže baš k Austriji kao državi naprednoj. Svjedoči nam o tome i proglaš, što ga donosi rusinski list „Nova Bukovina“, što izlazi u Černovicama, a vlasništvo je ukrajinskoga narodnoga zastupnika Nikolaja pl. Vasilika.

„Rat Austrije proti Rusiji! Izgleda nam, kao da se je cijeli svemir zaustavio na čas u svom gibanju pa da promatra važne, historične događaje. Jer ovdje se vodi boj, u kojem se bori kultura s barbarizmom, sloboda s ropstvom. Vodi se rat među dvije države, od kojih nam je jedna domovina, a druga tamnica. U jednoj nam drži naša nacija napreduje, a u drugoj je predana na milost i nemilost svemu i svakomu i osudjena na nemilosrdnu smrt. Zaštitnik našega naroda, arkangel Mihajlo, pokazuje nam put jasno, kojim moramo udariti, želimo li da dogjeme i mi jednom do bolje budućnosti. Veliki naš narodni pjesnik Taras Ševčenko, čiju nam stogodišnjicu rođenja naša „braća“ Rusi nisu dali ove godine niti proslaviti u Rusiji, veli nam u svojim neumrlim riječima: „Borite se, braćo, i vi ćete ostati pobjednici u boju. Vama će pomoći najjači zaštitnik vaših prava!“ Neka dogje dakle toliko željno iščekivani dan odmazde, neka se osveti neuduzno prolivena krv visoke habsburške kuće, pod čijom vladom jedan mali ograna našega plemena ovako sretno napreduje! Neka dogje dan, kad će Ukrajina osvetiti sva zlodjela, koja su stoljećima na njoj izvajana.“
List nastavlja dalje sjećajući se velikoga, narodnog junaka ukrajinskoga, vel-

mana Chmelnickija. Već u 17. stoljeću uvidio je taj dalekovidni vojnik i političar, da je spas ukrajinskoga naroda u sklopu jake Monarhije. Zato je upućivao svoga sina, da se obrati na austrijskoga cara u svojim pothvatima i da ga zatraži za potporu. Povjest je posla jednom Idijelu našega naroda u prilog, danas stoji neznanat doduše broj Ukrajinaca pod vladom habsburškoga doma. Galicija u Vladimirija, u kojoj obitavaju Ukrajinci Monarhije, nasljedne su zemlje habsburške kuće. No kud i kamo pretežnji dio našega naroda stenje pod knutom Moskova. Svi mi, zajedno s Poljacima, Fincima, Kavkazanima i ostalim prigriječnim narodima Rusije, čekamo samo čas, kad ćemo već jedanput stretiti to sramotno ropstvo sa svojeg četa. I ako je svima tima dojadilo, nama je Ukrajincima najviše. Već dva i pol stoljeća stegnemo mi pod Rusima, s kojima smo nekada kao ravnopravan narod s ravnopravnim sklopili državnu zajednicu. Mjesto zajednice su nam Moskovi oteli ne samo našu prava već i jezik, ime, sve, što jedan narod označuje narodom. Slučaj je htjeo, da je monarhija zagazala u rat s Rusijom upravo u ovoj godini, kada mi slavimo zalosni sto i pedesetogodišnji jubileum, otkada smo posve izgubili sva naša politička prava, kada je bio svrgnut posljednji hetman Ukrajine.
Dao Bog, da u toj godini budemo mogli slaviti u budućnosti početak i uskr nove naše sreće i nacionalne slobode. Doživjeti smo dan, u kojem vidimo kako se svaka sila i okrutnost sam osvećuju. Historička nemeza vida mačem. Majka Ukrajina šalje svoje sinove u boj. Neka se dakle vrate stara slavna vremena Ukrajine, neka se svetom pronesu nova junaka djela našega naroda. Poslije rata pako otvorena su nam vrata Monarhije!
Ovakvo Ukrajinci, a za rusinske Poljake znamo, da se svrstavaju u austrijsku vojsku u borbi proti Rusiji. A Ukrajinci i Poljaci, nespominjuć amo Fince, Židove i Kavkazane, kao Slaveni živeći u Ruskoj moraju za nas biti mjerodavni glede ljubavi i namjera Rusije prema nama Slavenima, posebice katoličkim.

Velikosrpska ideja, koju smo mi ustavno pobijali i upozorivali na njene pogubne posljedice, u službi je ruskog imperijalizma. Potom su stanoviti političari kod nas htjeli, da nam nametu prilike kakove neće da trpe ni Ukrajinci ni Poljaci.
Atentat u Sarajevu posljedica je one bjesomučne velikosrpske agitacije, koja se u zadnje doba razvijala u hrvatskim zemljama. Do te posljedice, dosljedno ni do rata, vjerojatno ne bi bilo došlo, da nije bilo i kod nas nesretnika koji se zagrijali srpskim nacionalizmom i tim podgrijali velikosrpske težnje. Srećom, narod nije htio takove da slijedi, te oni sad uvidjaju ponor koji sami, ne junačtvom, nego svojim pustolovinama sebi otvorili.
Tako je rat, što ga vodi Austrija proti velikosrpsstvu i proti panstavizmu, također rat za oslobođenje u prvome redu nas Hrvata od jedne zasjedničke misli, koja stoji pod okriljem i komandom onih kojima su simboli civilizacije i slobode knut i Sibirija.

Konklave za izbor Pape.

Na 22 tek u šest sati poslije podne bio je pokopan Veliki Papa Pio X po tradicionalnom običaju, koji smo opisali u broju od subote našeg lista. Ovih dana zaredat će u sikstinskoj kapeli svečane zadušnice, a jedanaestog dana sakupit će se kardinali u konklave za izbor novog pape, i to svi kardinali katoličkog svijeta koji mogu prispijeti u Rim. Danas sv. Kolegij sastoji se od pedeset i devet živućih kardinala, koji su konsistorijalno imenovani i ovi sami imaju aktivno pravo, da između sebe izaberu poglavara katoličke crkve. Ova odredba potječe od Urbana VI. (1378-89.) Iznižen ćemo ovdje nekoliko zanimljivih podataka, kako se drži konklave i kako se izabire Papa.

Sikstinska kapela određena je za opće sastanke kardinala-konklistava i za glasovanje. Kako to izgleda? Naokolo kapele postavljena su sjedala uzoritih kardinala, a poviše istih stoje nebnice. Sjedala onih kardinala, koji su bili imenovani od umrlog pape, pokrivena su ljubičastim sagom, dočim sjedala ostalih kardinala koji su bili imenovani od predšasnika Pija X., naime od Lava XIII, pokrivena su zelenim sagom. Pred svakim je sjedalom maleni stol, a na njemu grb i ime dotičnog kardinala. Na najvišoj stepenici oltara postavljen je papin tron, na koji će sjesti izabrani papa, da primi prvi poklon kardinala. Pred oltarom stoji veliki stol za predavanje glasova, a nedaleko malo ognjište, na kojem se pale glasovnice; gvozdeni dimnjak tog ognjišta vidi se za trga sv. Petra. Pri ulazu u sikstinsku kapelu nalazi se jedna mala soba, u kojoj su tri bijela odijela razne veličine. Jedno od ovih obučit će papa odmah poslije izbora, koje mu bude najbolje pristajalo.

Jedanaestog dana iza smrti Pija X. sastat će se dakle kardinali u konklave, i to baš 30 tek. mjeseca. Konklave se drži u Vatikanu i to u stanovima na prizemlju koji okružuju Damasovo dvorište. Svaki kardinal ima malen stan od tri ili četiri sobe eđa može smjestiti uza se svoga konklistavu i podvornika. Sobe su dostojanstveno urešene i providjene. U Damasovu su dvorištu napravljene kuhinje i glasovnice, a kardinali mogu jesti ili sami ili drugima u zajedničkoj dvorani.

Svaki kardinal ima pravo da u konklave dovede sobom dva podvornika, a bolesnim kardinalima iznimno se dopušta, da uzmu sobom tri podvornika. Ovi ne smiju da budu crkveni dostojanstvenici niti vezani u svojih ili rodstvu sa dotičnim kardinalom.

U konklave ulazi još, osim kardinala i sakristan apoštolske palače sa nekoliko pomoćnika i svećenika, šest ceremonijara, tajnik kardinalskog zbora, jedan redovnik kao ispovjednik, dva liječnika, jedan kirurg, jedan farmacist sa dva pomoćnika, zatim onoliko sluga, koliko potreba iziskuje. Sve osoblje, koje služi za konklave, osim kardinalskih podvornika, valja da odobre za to određeni kardinali i to većinom glasova. Svi oni koji ulaze u konklave treba da se prije zakanu, da će čuvati tajnu o svim stvarima, koje se tiču izbora novoga pape i dogadjaju se u konklavi, i to ne samo da će je čuvati prije izbora nego i poslije.

Poslije nego su ušli kardinali u konklave, ceremonijeri idu po hodnicima i glasno viču: *Extra omnes! Van svi!* Tada se zatvore vrata konklave. Maršal — koji je uvijek jedan svjetovnjak i to baš iz porodice knezova Chigi a obućen je kao rimski patrijarh — zaključa konklave izvana, a iznutra kamerlengo. Da bude pak sigurno, da nije nitko ostao u konklavi, tako nema prava, tri najstarija kardinala zajedno sa kamerlengom i glavnim ceremonijerom pretraže sve kutove konklave držeći u ruci upaljane svijeće.

Odkad je zatvoren konklave ne može nitko ući u nj već samo kardinali, koji kasnije stignu u Rim. Kardinal može ići u slušaju bolesti, koji mora konstatirati liječnici i to pod zakletvom odobriti izlaz mora veći broj kardinala. Ako kardinal ozdravi, može se opet povratiti u konklave. Konkliste u slučaju bolesti mogu izaći iz konklave ali se ne smiju više povratiti.

Izvanjski s onima koji su u konklavi ne mogu govoriti već na nekim određenim prozorčićima. Ono što se kardinali i konklistavi razgovaraju, mora biti glasno i uvijek u prisustvu jednog prelata-čuvara. Pisma i novina ne smiju niti primati niti slati. Ako bi koji od onih koji su u konklavi, pa makar bio kardinal, prekršio koju od ovih naredaba gleda pisma i novina, upada u kaznu izopćenja.

Tko će biti papa?

Novine u Italiji već imaju razne kandidate i papabili, koji imaju izgleda da na njih pade izbor. Najozbiljniji kandidati bili bi kardinal Van Rossum rodom iz Belgije bivši benediktinac, čovjek poznat u najvećim krugovima kao izvrstan diplomata i velikog znanja. Bio je papinski delegat na internacionalnom Eukarističnom kongresu u Beču god. 1912. Zatim se ističe kardinal D. Ferrata, sadašnjeg prefekta sv. Kongregacije sv. Oficija i kardinala Maffi-a nadbiskupa u Pisi.

Drugi listovi misle da imade za sebe mnogo pristaša poznati kardinal Kajetan De Lai, tajnik znamenite Konsistorijalne Kongregacije, koji je bio intimus pokojnog Pija X., a koji bi njegov pravac u svemu slijedio. Napokon se ističe i tek imenovani kardinal F. Giustinia, dosadašnjeg tajnika sv. kongregacije sakramenta, čovjeka izvanrednih sposobnosti i dubokog filozofa, komu navodno Pjo X. jednom je rekao, da bi ga mogao naslijediti na rimskoj stolici.

Domaće vijesti.

„Hrvat“, organ vrhov. uprave stranke prava, ima u broju od 18. tek. mj. liepi članak pod naslovom „Živio hrvatski kralj Franjo Josip I.“, prozet pravim hrvatskim otadžbinskim osjećajem. Tu se ističe, kako je hrvatski narod ne silom mača, nego slobodnom svojom voljom odabrao g. 1527, sebi vladara iz prejasne dinastije Habsburgovaca; od tog doba do danas nijedan vladar Habsburške dinastije nije doživio toli visoku starost ni toli dugotrajnu vladavinu kao današnji naš vladar Njegovo Veličanstvo Cesar i hrvatski kralj Franjo Josip I. Od te znamenite činjenice hrvatski narod izvadja slutnju, da će mu svanuti bolja budućnost uprav pod slavnom sadašnjom vladavinom. U članku se nadalje iziče nepokolebliva vjernost i odanost hrvatskoga naroda, kao i hrabrost i žrivo, što je doprinio za Cara i dom te se nastavlja:

„Hrvatski narod je dokaza stare svoje poztvornosti prema prejasnoj dinastiji pružio napose i glede osobe današnjega vrhovnoga predstavnika njezina. I burne godine 1848., u početku vladavine sanašnjeg našega kralja, i evo sada g. 1914. pri koncu njegove vladavine, koji se konac po prirodnom razviku stvari približava hrvatski je narod svoju vjernost i odanost nastij Habsburgah posvjedočio potocima krvi svojih ponajboljih sinova i milijardama svoga imetka.

Nije moguće ni pomišljati, da bi žrtve tako preočite, ostale neuvažene i nenagrađene. Ono vrhovno načelo: „Justitia fundamantum regnorum“ isključuje takvu eventualnost.

U svom spisu „Na čemu smo“ veliki učitelj hrvatskog naroda, blagopokojni dr. Ante Starčević, napisao je među inim ove riječi: „Razvili se i razuzlali zameršaji Evrope kako mu drago, po Hervate bi bilo najbolje u zakonitoj samostalnosti ostati pod vladajućom dinastijom; opstanak ove dinastije stoji od Hervatah; obstanak Hervatah kao srećna narodna, glavno stoji od vladajuće dinastije“.

To uvjerenje velikog svog učitelja dijeli hrvatski narod još i danas. Ono će biti jače i intenzivnije, bude i se — osobito nakon ovih sudbonosnih dana, za kojih je hrvatski narod stavio kao žrtvu na oltar svoju krv i svoj imetak — bude li se, velimo, dolično tu žrtvu uvažilo i prema hrvatskomu narodu stari i novi dug ispunilo“.

Novi pozvani pod barjak. Objavom od 20. ov. mj. pozvani su u vojničku službu svi pričuvnici, naknadni pričuvnici i ljudi narodnog ustanka, koji bijahu zaposleni oko žetve i to za 24 augusta; pričuvnici i naknadni pričuvnici ugarskog domobranstva, koji veći bijahu došli pod pušku, ali su bili pušteni na dopust kao prekobrojni, za 24 augusta; svi oni novaci, koji su ove godine bili unovačeni a još ne bili pozvani, zajedno s jednogodišnjim dobrovoljcima i nakandnim pričuvnicima, za 24. i 25. augusta, svi ljudi od 42 godine i mladji koji su austrijski državljani obvezani na narodni ustanak te su već služili a dosad nisu bili pozvani, ili, pošto su stupili u službu; bili su kao prekobrojni pušteni na dopust, i to oni koji su dobili namjenice, nek se prikažu kako ih uputi namjenica, a svi ostali, s izuzetkom Tirolaca i Vorarlbergovaca, od 27 augusta do 12 septembra po razredu dobi. Tirolci i Vorarlbergovci imaju se prikazati na kotarsko zapovjedništvo narodnog ustanka u Innsbrucku, kamo imaju iz svog boravišta krenuti dneva 27. augusta. Svi

oni obvezanici na narodni ustanak od 42 godine i mladji, koji imaju ugarsko državljanstvo, koji su već služili a dosad još nijesu bili pozvani, ili su, pošto su se prikazali, bili poslani na dopust kao prekobrojni, moraju krenuti dneva 24. augusta iz svoga boravišta, i što im je brže moguće prijaviti se kod domaćeg zapovjedništva narodnog ustanka.

Oni koji su nesposobni za oružje i obvezanici na narodni ustanak, koji još nijesu služili, ako imaju namjenicu, moraju se prijaviti kako im je u namjenici određeno; oni koji su nesposobni za oružje i obvezanici na narodni ustanak, koji još nijesu služili, ako nemaju namjenice, imaju se prijaviti samo onda, kad budu poimence pozvani.

Svi oprostii koji su danas na snazi, pridržavaju svoju krepost za vrijeme dok vrijede.

Brodsko imovna općina za ratnike darovala je 700.000 K. Najveći doprinos dala doprinosila Njegova Veličanstva. Uprava brodske imovne općine, koja ima do 30 milijuna u vrijednostnim papirima, a imanje cjelokupno računa se preko 100 milijuna, u rukama je pravaša.

Grad i okolica.

Žalovanje za Nj. Sv. Pijom X. Općinski upravitelj g. Luger i odbornici gg. Dr. Iljadica i V. Kulić bijahu kod presv. biskupa da u ime općine izraze žalovanje nad smrću Vrhovnog Poglavice katoličke Crkve. Isto učinise i predstavnici svih vlasti.

Popis poginulih može se vidjeti na općini te na nadopunjenom zapovjedništvu (kao bolnice) od 11—12 i od 4—5.

Za opskrbu grada i pokrajine. Nakon što je uspjelo za duže vremena opskrbiti skoro cijelu pokrajinu žitom, povedena je sada akcija za opskrbu pučanstva krumpirom sočivom, zatim natom benzinom itd. Preporučuje se ove stvari nabavljati u Trstu radi brže opreme. Potanje upute trgovcima sadržane su u okružnici općinskog upravitelja.

Za one koji pišu pisma vojnicima preporuča se, da im pisma budu kratka i da ih šalju otvorena, jer samo tako moći će ih se odmah prosljediti za određeno mjesto.

NAJMODERNIJE POSJETNICE
IZRADJUJE
HRVATSKA ZADRUGA TISKARA U ŠIBENIKU
U. Z. S. O. J.

.. DVA KONJA .. PRODAJU SE.

Konji dobri i sigurni. Sposobni za svaki rad. Prodaja do konca ovog mjeseca. Obratit se na adresu:
Frano Marun — Skradin.

TISAK ZA ULJE

uz jeftinu cijenu prodaje se. Tisak je u dobrom stanju. Obratiti se na MARKIOLA KURSARA u Prvic-Šepurini.

HRVATSKA ZADRUGA TISKARA ŠIBENIK UKNJIZENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM (Dr. A. DULIBIĆ I DRUG)

OSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNON SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE
:: RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU ::

IZRADJUJE POIMENCE POSJETNICE, TRGOVAČKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVAČKE I SLUŽBENE OBVOJE, VJENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRTNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBCINE I ŽUPSKE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRNOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA.

Svatko mora da pogodi!

400.000 i 200.000 franaha iznose glavni zgoditci turskih srećaka.

6 vučenja svake godine! Buduće vučenje 1. kolovoza. 475.000 odnosno 375.000 kruna odn. franaka i lira iznose svakogodišnji glavni zgoditci skupine 5 odnosno 3 izvršnih srećaka. 13 odnosno 9 vučenja svake godine! Buduće vučenje 1. kolovoza. Mjesečni obrok od K 4.— dalje. — Cijeni, naručnicima namijenjene su nagrade i premije!

Izjašnjenja daje i naručbe prima za „Slovensku i Hrvatsku Narodnu Stražu“

g. Valentin Urbančić, Ljubljana, 20.

Raznovrstne, umjetnički izradjene koraljne uresne nakite izradjuje

RIBARSKO - KORALJSKA ZADRUGA U ŠIBENIKU.

Radiona i izlozi nalaze se na obali kraj perivoja.

U MILETIĆA prve vrsti janjetine sa raznja

svake ure vruće. Ali tek kako se kuhinja smije i momci što vrte! Momci vam to rumeni, jer piju obilato mojeg

opola

prve vrsti, a na večer, kad idu leći, još po čašicu prošetka, i to sve dajem, jer momci su čisti i po tri puta na dan kuhinju peru, da se gospodar sve smije, što oni to rade.

Štovano občinstvo! Prosto je svakomu, da se sam o tome osvjedoči. Vrata su svakomu otvorena. Mlade

prasetine

nisam ni spomenuo. U medjelju u podne vruća i sjaji ko rožica.

Bire

prve vrsti, uvijek friške, jer svako dvije ure stavljam mraz, pošto prodajem dva hektolitara dnevno: serpentine u aparatu peru se svako pet dana za uzdržanje zdravlja.

Hladna jela

svježa, svake vrsti i u svako doba.

Štovanjem

Petar Miletić.